

**Oponentský posudek na diplomovou práci**  
**Kamila Valšíka: Slovinství a slovanství v první třetině 20. století.**  
**S ohledem na jugoslávský jazykový unitarismus. Praha, FF UK 2006, 125 s.**

Předkládaná diplomová práce Kamila Valšíka, posluchače slavistiky ve specializacích slovenistika a slavistika všeobecná a srovnávací, patří mezi vyspělé práce uzavírající magisterské studium. Představuje závažné téma, ve Slovinsku dosud analyzované pouze dílčími příspěvky a obvykle posuzované s určitou stranickostí nebo naopak nejistotou.

Diplomová práce se zabývá jazykovou situací slovinštiny v nově konstituovaném státě jižních Slovanů po první světové válce, v němž se velmi silně prosazoval jazyk politického centra – srbocharvátština. Diplomant svou studii zaměřil sociolingvisticky a vlastně také geopoliticky. Využil bohatého, byť dílčího, slovinského historického, jazykovědného i literárněhistorického materiálu, který velmi pozorně nastudoval a uspořádal do několika celků. V nich podal plastický obraz politické a kulturní situace Slovinců ve společném státě od roku 1918 do roku 1941, respektive do poloviny 30. let. Podařilo se mu nejen vybrat zásadní události, manifestace, instituce a osobnosti tohoto období vztahující se k danému problému, ale zhodnotit jejich význam pro tehdejší situaci s odstupem časovým i teritoriálním. Velkým vkladem autora je zaujetí studovaným tématem, což bylo zřejmé u všech jeho předchozích dílčích prací během studia, shromáždění velkého počtu spíše sekundární literatury, primární prameny jsou v cizině většinou nedostupné, a konečně i výrazně bystře hodnotící úhel vlastního pohledu na problematiku.

Práce se zabývá filologickým problémem, ovšem v širším politickém, sociálním, kulturním a historickém kontextu. Cílem práce je mimo jiné vysledovat vliv slovanské a jihoslovanské ideologie na slovinský jazyk a jazykovědu a „Zvláště bychom rádi zjistili, jestli se politika skutečně podepsala, ať už negativně nebo pozitivně na jazyce a jazykovědě.“ Po 113 stránkách studie autor zkoumanou situaci sumarizuje a konstatuje, že během přípravy práce narazil na problém absence dosud nestranného zhodnocení jazykové situace v tomto období, neboť převažují dílčí příspěvky tendenční, které opakují nekriticky stanovisko dávno formulované. Dále se zmiňuje, že během práce došel k závěru, že u řady osobností, které spoluvytvářely podmínky jazykové kultury, se až do současnosti zachovalo neoprávněné označení zrádců národa. Uzavírá konstatací: „...období první třetiny 20. století bylo velice bohaté na události spojené s rozvojem slovinštiny a slovinské národní otázky. Politická situace v Evropě měla velký vliv i na jazykovou situaci v Jugoslávii.“ (s. 120)

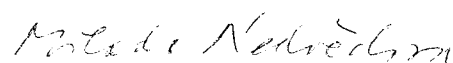
Diplomand otevírá práci nástinem historického vývoje moderního slovinského národa od poloviny 19. století a zejména uhájení jazykové nezávislosti na slovanských i neslovanských sousedech a podrobně mapuje politické dějiny 20. a 30. let 20. století v společném království. Z této části je

vzhledem ke zpracovávanému tématu nejdůležitější část nazvaná „Slovinská nebo jihoslovanská kultura?“ (s. 19-24). Na ni navazuje zásadní text nazvaný „Jazyková situace ve Slovinsku v meziválečném období“, který je vnitřně členěn do oddílů, v nichž je podroben analýze podíl institucí (univerzity a akademie věd), dále podíl osobností (Stanislav Škrabec, Matija Murko, Fran Ramovš, Anton Breznik, Božo Vodusek, Božidar Borko, Fran Ilešič), veřejných vystoupení, článků a publikací (Cankarova přednáška, Župančičův článek, Vidmarova kniha) při posílení slovinštiny ve společném státě či na její potlačování pod vlivem politického tlaku z jinojazyčného politického centra. Na stránkách 24-117 podává autor velmi podrobný rozbor činnosti institucí, názorů jednotlivých osobností a vlivu dokumentů na společnost a na slovinský jazyk. Práce přistupuje k tématu citlivě, ovšem bez zátěže ideologické a sentimentální roviny. Kamil Valšík v mnoha případech „rehabilituje“ a aktualizuje názory významných slovinských jazykovědců a kulturních pracovníků a naopak zbavuje glorioly některé přeceňované osobnosti a jejich příspěvky.

Práce je komplexním příspěvkem k dějinám slovinského jazyka v první třetině 20. století a je ke cti mladého autora, že se mu podařilo vypořádat se s tématem, které je v samotném Slovinsku nahlížené nejednotně a s rozpaky, objektivně a důkladně.

V práci se najdou drobné interpunkční nedostatky, některé prohřešky proti zásadám psaní velkých písmen v češtině. Jinak po stránce stylistické a formulační je práce vybudována s jistotou a přehledně.

Považuji tuto práci za mimořádně zdařilou a vyspělou. Proto ji s potěšením doporučuji k veřejné obhajobě a hodnotím ji klasifikačním stupněm výborně.



PhDr. Milada Nedvědová

V Praze, 24.5.2006